

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

De Divisione Theologiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Prologus.

9

ale fidei, id determinat ratio formalis Theologiae.

ASSERO 2. *Objectum formale Theologiae ratio formalis propter quam, non est immediatum. Veritas prima, est tamen mediatum formale & ultimam.* Quod non sit immediatum ratio est. Quia habitus procedentis ex suppositione principiorum, non potest esse immediatum motuum, idem cum principiis; alias nullo haberet, quo distingueretur ab habitu principiorum, ut pote eandem habens motui evidentiam, claritatem, immediationem; sed si Theologia pro immediata ratione propter Quam, respiceret veritatem primam, idem esset objectum habitus procedentis ex suppositione principiorum, cum principiis: nam principia Theologiae sunt principia fidei, quorum motuum immediatum, est veritas prima. Ne ergo Theologia habens pro principis revelata, idem habeat objectum cum suis principiis, non potest immediatè respicere veritatem primam.

Quod autem veritas prima sit ultimum motuum Theologiae. Ratio est: quia illud est ultimum, ultra quod in illo genere non est procedere ultra, sed in assensu Theologiae non est procedere ultra veritatem primam: quod ipsum probatur: quia si ponatur hic syllogismus, omnes Apostoli acceperunt spiritum S., Petrus fuit Apostolus, ergo accepit spiritum S., huius inquam Conclusionis resolutorium est, quia fuit Apostolus, & omnes Apostoli acceperunt spiritum Sanctum. Si ulterius quæras. Cur assentiat illud esse Apostolum, & Apostolos accepisse spiritum S.? responderet Theologus: quia si veritas prima in scriptura testata est, in hocque quæsit intra seriem interrogationum Theologicarum; quando autem est Conclusio non nisi ex una revelata, saltem partialiter, in veritate prima sistitur.

ASSERO 3. *Immediatum motuum, & rationem formalem propter Quam, Theologia esse articulos fidei, seu constatum hoc ex assensu, & ex objecto, quod revelatum est, quocumque modo scientificè notificetur illi articuli verum.* Ratio, tum quia nullus est reperibilis actus Theologiae scientificus, qui articulum fidei non assumat, ut inductione patet. Tum quia, objectum revelatum, & assensus illi exhibitus, potest habere rationem principiorum, adeoque subnectere sibi habitum alium, hic autem, nullus est alius propriè, quam Theologia. Tum quia, Theologia debet aliquid habere pro immediato formali; nullum autem commodius ostendetur.

De Divisione Theologiae.

PRÆMIATO 4. *Quenam sit divisio Theologiae? Dividitur potest Theologia in Actualem, & Habitualem. Utraque subdividitur in Natura-*

lem, & Supernaturalem; illa non excedit, naturam, hæc excedit. Rursus tam Theologia naturalis, quam Supernaturalis dividi adhuc potest, in Theologiam naturalem entitativè & objectivè, & in Theologiam supernaturalem entitativè & objectivè. Theologia naturalis entitativè est, quæ non excedit vires naturæ creabilis: objectivè autem naturalis est, quæ procedit ultimò secundum Deum, in quantum est ille veritas prima non excedens vires naturæ: Theologia autem supernaturalis entitativè, est Theologia excedens ut ajunt vires naturæ creatæ vel creabilis, qualis esset, si cum auxilio, vel habitu excedenti operaremur. Theologia autem supernaturalis objectivè est, quæ procedit secundum Deum, in quantum ille est veritas prima ut ajunt excedens vires naturæ. Rursus Theologia dividi potest, in Theologiam beatam, & viatorum, sive illa sit beata Theologia Dei, sive creaturæ. Theologia autem beata est, quæ procedit, per veritatem primam intuitivè cognitam: Theologia autem viatorum est, quæ ultimò sistit in veritate prima obscurè cognita.

Quod si spectes Theologiam ex parte modi intellectus, eà utentis, potest dividi in discursivam, sive formaliter, sive virtualiter: non discursiva autem in apprehensivam, & enuntiativam. Denique si spectes Theologiam ratione materiarum vulgariter divisarum, dividi potest in Positivam, moralem, Controversam, Scholasticam, quæ omnes sunt una eademque Theologia, sed variè spectata: nam Theologia prout attendit ad positiones, quarum nomine veniunt apud Aristotelem prima principia, & axiomata, adeoque prout attendit ad prima principia, quæ sunt in Theologia, Verbum DEI scriptum, Traditio, docetque sensum litteralem, & quasi ponit fundamenta fidei, dicitur Positiva: in quantum autem attendit ad Mores, dicitur Moralis: in quantum attendit ad fidei, solvit Objectiones, propriamque stabiliz, est controversa: in quantum autem ex suis principiis (qualia sunt Scriptura, Traditio, Autoritas Conciliorum, consensus Theologorum &c.) deducit, procedit, more aliarum scientiarum, vocatur Theologia Scholastica.

Circa hanc divisionem, & alia membra, quæ formari possent, ut in Theologiam practicam, & speculativam, quæ suppono alibi explicata.

NOTO 1. Quod non dicam Theologiam naturalem objectivè esse illam, quæ posset haberi per demonstrationes viribus naturæ debitas; quia demonstrationes, quæ viribus naturæ possunt de DEO haberi, frequenter non sunt actus Theologiae: non enim assumunt pro motivo articulos fidei, immo si acciperent pro motivo ad probandam Dei existentiam articulos fidei, hoc ipso nihil probarent: peterent enim principium, & probarent existentiam per hoc: quia dixit se existere, de quo ipso dubitatur: an existat, præcipue

R. P.
THE. MŁOD
ZIANOWSKI
Tbm. de Z.
D. VI

cipue cum ad Theologiam quā talem, & demonstrativē procedentem, non spectent motiva credibilitatis. Potius itaque hæc Demonstratio, spectat ad Metaphysicam, vel Theologiam, prout est sapientia quodammodo, de cuius ratione est, etiam sua Principia probare, demonstrareque ipsum subjectum Conclusionum. Cum hoc tamen stat, ut dentur Theologicæ veræ demonstrationes. V. G. Verbum est Deus, secunda Trinitatis Persona est verbum. Ergo secunda Trinitatis persona est Deus. Quod est omnipotens est Deus. Pater est omnipotens. Ergo Pater est Deus. Præmissarumque in rigore, & ostendendo qui tunc moveatur Theologus suo formali; erit iste sensus: Assentior omnipotentiam esse Deitatem, Patrem etiam assentior esse omnipotentiam, quia utrumque hoc fides me docet assentiri itaque debeo Patrem esse Deum.

NOTO 2. Circa eandem divisionem, quod proportionaliter etiam respectu Dei se cognoscentis, sit aliqua notitia Theologica naturalis, & supernaturalis, non in isto sensu, quod respectu Dei sit aliquid supernaturale: hoc enim refutatum suppono in materia de supernaturalitate, sed in isto sensu, quod sicut Divina essentia, potest habere rationem speciei, in qua Deus noscat creaturas, habereque etiam rationem speciei impressæ; ita Divina essentia, in quantum est attingibilis lumine naturæ, estque Deo ratio noscendi seipsum, respectivè ad illam formalitatem, notitia Divina, erit notitia naturalis; in quantum autem Divina essentia, est attingibilis à creatura, non nisi lumine supernaturali adjuncta, estque Deo ratio noscendi seipsum, erit actus Divinus fundans in DEO denominationem Theologiæ supernaturalis.

NOTO 3. Quamvis admitti possit divisio in Theologiam naturalem, & supernaturalem; non tamen admitti potest rigorose loquendo, in Theologiam Creatam & Increatam: quia hæc divisio non est ratione motivi, objecti, modi aliter & aliter noscendi; sed ratione subjecti alius & alius: divisio autem quæ fit non nisi ratione subjecti, non est divisio legitima; alias posset dividi albedo in albedinem viventis, & non viventis. Fortè etiam posset dividi Theologia in Creatam & increatam, quando scilicet Deus in Creaturis seipsum cognoscit, & quando cognoscit se in seipso: nam de priori dici posset, quod fundet Theologiam Creatam, de posteriori Increatam. Sed hæc divisio etiam latius sumpta, admitti non potest, in DEO: quia in DEO nihil creati reperitur, & tamen illa notitia reperiretur

in DEO: & sicut cognitio Angelica noscens stupidum non potest appellari stupida, ita nec notitia qua se Deus noscit in Creatura, poterit appellari creata.

De Necessitate Theologiae.

PRÆMITTO 5. *Necessariam esse Theologiam.* Ratio præmissi ex S. Thoma hic quæst. 1. a. 1. hæc datur. Necessaria est fides, ergo & Theologia. Quæ ratio in hoc habet difficultatem, nam sine fide nemo potest salvari, potest sine Theologia. Stat tamen discursus S. Thomæ, si ad mentem ejus, in corpore attendatur, ubi dicit illam requiri ad convenientius & certius. Ex quo loco sic arguitur communiter; necessarium est hominibus ad salutem, ut fides convenientiori, & certiori modo habeatur; quia ipsa illa convenientia, certitudo, est necessitas. Sed fides sine Theologia, non potest convenientiori & certiori modo haberi: quomodo enim illativè Ethnicis probari posset, quomodo convinci, qui negaret connexa cum immediatè revelatis, connexionem revelationis, ut vocant, confusam? Denique convenit ut homo in ordine Supernaturali ita perficiatur ut perficitur in naturali, jam autem in ordine naturali præter habitum principiorum, qui responderet principiis revelatis, datur etiam habitus Conclusionum, definitionum, &c. Hæc autem necessitas est universalis in Ecclesia, non in singulis membris illius, neque enim singula membra debent alios convincere, disputare, &c. quæ ipsa necessitas, non est simpliciter, sed ad convenientius habendam fidem: posset enim alio modo à DEO suppleri. Cæterum in singulis fidelibus adultis, est necessaria aliqua Theologia: quia nemo credit sine prævio aliquo discursu, convictione sui, solutione qualium qualium objectiuncularum &c. similia. Quæ omnia non spectabunt ad Metaphysicam: quia hæc non ascendit ad formalitatem procedendi ex assensibus revelatis quā talem, non etiam ad alium habitum: ergo ad Theologiam.

INFERES. Constatum objectum ex materiali, & formali Theologiæ, esse noscibile, sive illud sit solus DEUS, sive DEUS & Creatura, noscibile in quædam, eertò, secundum assensum fidei. Definitivè autem Theologia, erit virtus Intellectualis attingens noscibile secundum assensum fidei.

Præmitti debuisset An Theologia sit naturalis, an supernaturalis, sed hæc sublumetur in materia de Fide.